

være kendt med alle Udtalelser af hans Forgængere om saadanne lokale Forhold. Jeg skal derfor oplyse, at Indenrigsministeren, som da tillige var Trafikminister, ved Behandlingen af denne Sag i Foraaret udtalte — det findes i Folketingstidende, Sp. 4700: „Derfor kan jeg sige, at naar Finansudvalget nu foreslaar at henvise Sagen til Indenrigsministeren, vil den blive tagen under nærmere Overvejelse, og ved Udarbejdelsen af Budgettet næste Aar vil der blive taget Hensyn til Finansudvalgets Henstilling. At Sagen skulde trænge til Oplysninger, tror jeg ikke, den er, som jeg har nævnt, bleven oplyst mange Gange, Spørgsmaalet bliver saa, om man til næste Aar vil bevilge det nødvendige Beløb, som altsaa vil blive ca. 35,000 Kr.“ Jeg kan altsaa ikke se rettere, end at der er givet et fuldstændigt Løfte om, at der paa dette Aars Finanslovsforslag skulde blive indsat Forslag om en Bevilling til denne Udvidelse, og efter at have oplyst dette antager jeg, at jeg kan gaa ud fra, at der inden Finanslovens 2den Behandling vil blive indsat en saadan Bevillingsspost, thi det vilde dog vist være uheldigt, hvis Beboerne omkring i Landet skulde kunne sige, at en Ministers Løfte ikke havde noget at betyde, og henvise til, at saaledes gik det med Skødstrup-Sagen. Andragendet blev flere Gange henvist til Ministeren, og to Ministre have lovet, at Udvidelsen skulde blive foretaget, [men endda blev det ikke til noget. Hvis noget saadant med Rette kunde siges, vilde det vistnok være uheldigt, ikke mindst for Ministeren selv.

Endvidere ville jeg gerne omtale et andet Forhold. Jeg kan ganske vist i Øjeblikket ikke finde nogen Post paa Finanslovsforslaget, hvormed det kan sættes i Forbindelse; men da vi pleje at være temmelig frit stillede med at kunne omtale forskellige Forhold ved 1ste Behandling af Finansloven, maa jeg vel nok have Lov til at fremkomme med disse Bemærkninger. Det, jeg vil tale om, angaar det Spørgsmaal, om Nationalbanken har Lov til at tage, hvad som helst de ville i Rente og Provision af sine Udlaan. Efter Nationalbankens Oprettelse udkom der, som bekendt, i Aaret 1818 en Oktroj for denne Bank, hvorved den fik Eneret til Seddeludgivelse i Landet i 90 Aar. At det var en stor Begunstigelse, som Banken tjener mange Penge ved, kan enhver indse; naar man ved, at den har Lov til at udstede en Seddelmængde, der overgaar Metalfonden, den skal ligge med til Indløsning af Sedlerne, med 33 Mill. Kr. At den for en saadan Begunstigelse

ogsaa fik Forpligtelser, var ikke mere end rimeligt. En af dem var, at den kun maatte tage en begrænset Rente. I Oktrojens § 22 bestemmes: „Banken udlaaner af de Kapitaler, som den til Udlaan bestemmer, i Tid fra 1 til 6 Maaneder, og mod saadan Sikkerhed, som agtes betryggende for den udlaante Kapitals skadesløse Betaling til den Tid, som for Laanet bestemmes, saafremt Banken ikke kan og vil forny Laanet. Med Laanerne forener Banken sig om den aarlige Rente, dog maa samme ikke overstige 6 pCt.“ Jeg antager, at denne Bestemmelse er indsat, for at de mindre Pengeinstitutioner i pengeknappe Tider kunne mod en begrænset Rente faa Laan i Nationalbanken. I saadanne Tider — og det er jo netop saadanne pengeknappe Tider vi nu leve i — er det saa, at de mindre Pengeinstitutioner — jeg tænker navnlig paa vore Sognesparekasser — særlig i Terminstiden mange Gange maa optage større eller mindre Laan for at skaffe Penge til Folk, der ellers vanskelig vilde kunne komme over Terminsvanskelighederne. Og jeg mener, at det ikke er den mindst vigtige Gerning, vore Sognesparekasser her udføre, og de kunne jo nemmere skaffe Penge, da de altid ligge med Obligationer eller andre Værdipapirer, saaledes at de kunne stille tilstrækkelig Pant ved Optagelse af Laan.

Hidtil have de mindre Pengeinstitutioner ogsaa kunnet opnaa saadanne Laan i Nationalbanken til en rimelig Rente. Men i de senere Aar er det blevet saaledes, at Banken foruden de 6 pCt. tager en Provision, først tog den $\frac{1}{8}$ pCt., og nu har den sat det op til $\frac{1}{4}$ pCt. i Provision. Det vil jeg sige, at Sparekasserne, der laane disse Penge, kommer til at give 9 pCt. p. a., naav de ikke have Brug for Pengene i mere end Terminsmaanederne, og det er sjældent, de have det. Naar de skulle give 6 pCt. p. a. og $\frac{1}{4}$ pCt. Provision, vil det sidste for Maanedslaan sige det samme som 3 pCt. p. a. Dette Forhold vilde jeg gerne henlede den højtærede Ministers Opmærksomhed paa. Jeg ved ikke, om denne Bestemmelse i Bankens Oktroj endnu staaer ved Magt. Jeg har dog ikke kunnet finde, at den var ophævet, det skulde da være ved Loven af 6te April 1855. Men saa vidt jeg kan skønne, kan Bestemmelsen i dens første Paragraf ikke anvendes paa Nationalbanken; maaske det dog alligevel er i Henhold til denne Lov, at Banken mener, at den kan tage en hvilken som helst Rente. Jeg vil gerne henlede den højtærede Finansministers Opmærksomhed